

Informatienota voor de raad

Datum 9 november 2022

Onderwerp	Voorgestelde wijze van afdoening motie 'Op weg naar een gezonde en veilige jaarwisseling'.
Versienummer	V.4

Portefeuillehouder P.H. Snijders

Informant M. Hageman/W. Visser

Afdeling Fysieke Leefomgeving

Telefoon 038 498 2108

Email M.Hageman@zwolle.nl

Bijlagen Overzicht activiteiten en besluiten 2019-2022

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

de voorgestelde wijze van afdoening motie 'Op weg naar een gezonde en veilige jaarwisseling'.

Datum 9 november 2022

[Toelichting op het voorstel](#)

Inleiding

De raad heeft in 2019 op basis van een opinienota gedebatteerd over het onderwerp vuurwerk. Uit dit debat kwam naar voren dat voor een veilig en gezond oud & nieuw verandering in vuurwerkgebruik een stapsgewijs proces is, waarbij behoud van traditiebeleving en maatschappelijk draagvlak belangrijke bouwstenen vormen. Tijdens de jaarwisseling 2019-2020 werden een aantal pilots uitgevoerd gericht op: a) het faciliteren van vrijwillige vuurwerkrijezones, b) het instellen van verplichte vuurwerkrij zones bij kwetsbare objecten/gebieden en c) bewustwording van de gevaren en nadelige effecten van vuurwerk.

In juni 2020 heeft de gemeenteraad ingestemd met de motie voor het opstellen van een meerjaren beleidsnota. In de aangenomen motie werd de volgende ambitie weerspiegeld:

“Een schonere en veiligere stad door een gemeentelijke vuurwerknota met (meerjarig) beleid, waarin de doorontwikkeling van de traditie ‘Oud & Nieuw’ centraal staat. Deze doorontwikkeling wordt samen met de stad vormgegeven en houdt rekening met de meerderheid van inwoners die zelf geen vuurwerk afsteekt en wel overlast ervaart.”

Op 31 januari 2022 heeft een informatieronde plaatsgevonden. De raad wilde in deze bijeenkomst inzicht krijgen in de ervaringen van de afgelopen jaarwisselingen en de aanpak voor de komende jaren.

Er geldt sinds 1 december 2020 een landelijk verbod voor het verkopen en afsteken van een groot aantal categorieën vuurwerk. Een groot deel van het (knal) vuurwerk is al verboden en de tijd waarbinnen vuurwerk mag worden afgestoken is beperkt tot 31 december 2022 van 18.00 tot 02.00 uur. Daarbuiten mag geen vuurwerk worden afgestoken¹.

Verder is er in februari 2022 door Tweede Kamerleden Klaver en Ouwehand een initiatiefwetsvoorstel ‘invoering van een vuurwerkverbod voor consumenten’ ingediend. De komende jaarwisseling komt er nog geen landelijk vuurwerkverbod. Het debat daarover wordt volgend jaar voortgezet. Wij zijn voorstander van een landelijk verbod en zullen dit waar mogelijk ondersteunen.

Kernboodschap

Wij geven invulling aan de motie door de Zwolse voorbereidingen van de jaarwisseling integraal en zorgvuldig voort te zetten, met aandacht voor verbeteringen en de landelijke ontwikkelingen. Daarbij zetten we vooral in op bewustwording en communicatie over de regelgeving en sluiten aan bij de landelijke campagne. Door de politie wordt stevig ingezet op de opsporing van illegaal vuurwerkhandel. Binnen Oost Nederland zijn vooral de ‘flexteams’ in de districten actief met deze opsporing. Dit heeft al tot mooie resultaten geleid binnen de eenheid en ook binnen IJsselland. In Oost Nederland is nu al meer illegaal vuurwerk in beslag genomen dan vorig jaar. We zetten uiteraard in op handhaving. Wij kiezen er bewust voor om geen lokaal vuurwerkverbod in Zwolle in te stellen, omdat handhaving van dit verbod nauwelijks haalbaar is en er een waterbedeffect kan ontstaan. Daarbij is de jaarwisseling relatief veilig in Zwolle, waardoor wij een lokaal vuurwerkverbod niet proportioneel vinden. We wachten daarbij wel met veel belangstelling de evaluatie af van de 12 gemeenten die hier wel toe over zijn gegaan. Wel wijzen we een aantal kwetsbare locaties aan als verplichte vuurwerkrij zones.

¹ Behalve categorie F1 vuurwerk, zogenaamd scherts- en fopvuurwerk

Datum 9 november 2022

Toelichting

Sinds 1 december 2020 zijn de regels om vuurwerk af te mogen steken nog verder aangescherpt. Landelijk mogen vuurwerkverkopers en consumenten niet meer in het bezit zijn van vuurwerk- en geen vuurwerk meer afsteken, uit de categorie F3. Dit betreft knalvuurwerk (zoals rotjes); knalstrengen (zoals Chinese matten); enkelshotsbuizen (single shots) en vuurpijlen. Romeinse kaarsen en babypijltjes blijven ook verboden.

De Tweede Kamerleden Klaver en Ouwehand hebben voorgesteld om de plenaire behandeling van het initiatiefwetsvoorstel (vuurwerkverbod) te hervatten op enig moment ná de aankomende jaarwisseling. Na meerdere debatten het afgelopen jaar gaven enkele fracties (meerderheid van de kamer) te kennen dat zij de effecten van het nu geldende gedeeltelijke vuurwerkverbod willen betrekken bij hun oordeel over een geheel vuurwerkverbod en daarom de aankomende jaarwisseling af te willen wachten. Wel zijn er 12 gemeenten in Nederland die kiezen voor een lokaal vuurwerkverbod.

Vuurwerkvrrije zones bij kwetsbare gebieden bleken bij de pilots slechts beperkt effectief. Door het aanvullend verbod op een groot deel van het (knal) vuurwerk en het kleine tijdsframe waarbinnen vuurwerk mag worden afgestoken is het effect nog minimaler. Desondanks vinden we het belangrijk om aandacht te hebben voor kwetsbare locaties en om die reden wijzen we een aantal plekken aan als verplichte vuurwerkvrrije zones. Dit betreft o.a. de wijkboerderijen en dierenweides, evenals het ziekenhuis en de vluchtelingenopvanglocaties.

De voorbereiding van de jaarwisseling in Zwolle doen we samen met de politie, teams zoals vergunningen, toezicht & handhaving, communicatie, wijkregisseurs en -managers. Ook de Zwolse adviseur / ecooloog en de adviseur dierenwelzijn zijn gesprekspartner. Daarbij hebben we oog voor aanpassingen en doorontwikkelingen, o.a. in relatie tot de landelijke ontwikkelingen.

We zetten de komende jaarwisseling in op:

- communiceren over regelgeving, we zoeken aansluiting bij de landelijke campagne
- directe communicatie met opvanglocaties voor vluchtelingen om hen voor te bereiden op de jaarwisseling in Zwolle
- het vaststellen van criteria voor de carbidlocaties
- toezicht en handhaving in aanloop naar de jaarwisseling om overlast te beperken. Er zijn daarbij korte lijnen met de politie en in ieder geval met wijkboerderijen.
- Bewustwording, o.a. door uitbreiding van HALT bewustwordingslessen op basisscholen, groep 7 en 8

Effect landelijk vuurwerkverbod door corona

De afgelopen jaarwisselingen waren door de coronacrisis anders dan voorgaande jaren. Evenementen waren verboden, de horeca gesloten en er was sprake van een landelijk vuurwerkverbod. Om de druk op de zorg niet verder te laten oplopen was het afsteken van vuurwerk, behalve categorie F1 (fop- of kindervuurwerk), tijdens de jaarwisselingen 2020-2021 en 2021-2022 verboden. De categorie F3 (middelmatica gevaar) blijft verboden.

Zoals in tabel 1 staat weergegeven is het totaal aantal slachtoffers tijdens de jaarwisseling van 2020-2021 met 70 procent afgenomen ten opzichte van het jaar daarvoor. De daling van het aantal vuurwerkslachtoffers gold voor alle typen vuurwerk, ook voor zwaar illegaal vuurwerk.

Datum 9 november 2022

Tijdens de jaarwisseling van 2021-2022 waren er ondanks het verbod 102% meer vuurwerk-slachtoffers dan het jaar daarvoor. Ruim één op de vijf letsels is veroorzaakt door F1 vuurwerk (22%). Vorig jaar was dit 15% van het totaal. Het aandeel letsels door zwaar illegaal vuurwerk lag met 24 procent iets lager dan de vorige jaarwisseling (29%). Het aandeel van vuurpijlen, knalvuurwerk (14%) en ander consumentenvuurwerk (7%) is vergelijkbaar met vorig jaar.

De particuliere schade blijft hoog. Het betreft vooral schade aan woningen en auto's. De totale schade is zeker nog hoger. In 2021-2022 betrof het 10 miljoen euro, in 2020-2021 8,5 miljoen euro en in 2019-2020 14 miljoen euro, exclusief medische kosten en schade van ondernemers (Verbond van Verzekeraars, 2022).

Slachtoffers	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022
Spoedeisende hulp	473	434	396	385	108	256
Huisartsenposten*	onbekend	700	800	900	275	517
Totaal Nederland	473*	1.134	1.196	1.285	383	773

Tabel 1: vuurwerkslachtoffers tijdens de jaarwisseling (VeiligheidNL, 2022).

* Gebaseerd op data van een steekproef van huisartsenposten (sinds 2017-2018)

Zwolse situatie

In Zwolle is het rondom de jaarwisseling relatief veilig in verhouding tot het landelijk beeld. Zowel tijdens de jaarwisseling van 2020-2021 als die van 2021-2022 (en voorgaande jaarwisselingen) rapporteerde de Veiligheidsregio IJsselland een relatief rustige jaarwisseling. Op de spoedeisende hulp zijn in de afgelopen 6 jaar tussen de 3 en 20 slachtoffers uit IJsselland terecht gekomen.

Financiën

De Zwolse aanpak kan binnen de beschikbare middelen en capaciteit worden uitgevoerd.

Communicatie

Zoals eerder genoemd gaan we communiceren via verschillende kanalen over de komende jaarwisseling, waarbij de regelgeving onder de aandacht wordt gebracht van onze inwoners.

Vervolg

We werken toe naar het ondersteunen en faciliteren van wijkinitiatieven en het stimuleren van vuurwerkverenigingen ten behoeve van activiteiten ten aanzien van centrale vuurwerkshows / locaties en andere ideeën.

Ook heeft de gemeenteraad binnenkort een debat over de inzet van het instrument Burgerberaad. Eén van de thema's die daarbij de revue gepasseerd zijn betreft vuurwerk. Indien vuurwerk onderdeel wordt van het Burgerberaad dan beoordelen we ook op basis van deze uitkomsten of verdere maatregelen om te komen tot een veilige jaarwisseling noodzakelijk zijn. Daarnaast zijn wij voornemens om het thema veilige jaarwisseling volgend jaar te agenderen in de wijkgesprekken.

Openbaarheid

Het voorstel is openbaar.

Datum 9 november 2022

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

voorzitter, Peter Snijders

secretaris, Dick Emmer